

Geometrické úlohy

Filip Jaroš

Na přednášce se budu zabývat takovými geometrickými úlohami, které se dají elegantně řešit pomocí shodností. Typické řešení bude takové, že otočím (ze záhadných důvodů) nějaký trojúhelník, pospojím nějaké body a najednou budu znát řešení. S podobnými triky lze často uspět na olympiádách a při řešení zvlášť vypečených úloh v korespondenčních seminářích. Nebudu se tvářit, že předvedené postupy budou přirozené, je třeba se na ně dívat spíše jako na finty, které patří k matematickému folklóru. Rozlouskneme určité následujících 5 problémů, možná přijde i kouzelný příkladek (heslo IMO). Nejlepší bude, když se nejdříve v klidu sami pokusíte o řešení – pak vám přednáška dá více než pouhý souhlas, že to, co říkám, bude nejspíš pravda.

1. úloha. (na zahřátí, z matematické bible) Nechť rovnoběžník $AXYZ$ je vepsaný danému trojúhelníku ABC tak, že body X, Y, Z leží postupně na stranách AB, BC, CA . Najděte rovnoběžník $AXYZ$ s největším možným obsahem.

2. úloha. (kterou jste už možná viděli) Nechť ABC je ostroúhlý trojúhelník. Najděte na jeho stranách AB, BC, CA postupně body X, Y, Z tak, aby trojúhelník XYZ měl minimální možný obvod.

3. úloha. (ze 17. století) Mějme v rovině body A, B, C neležící na přímce. Najděte takový bod X této roviny, že součet $|AX| + |BX| + |CX|$ je minimální.

4. úloha. (nad níž jsem se zapotil) Nechť $ABCD$ je čtverec, na jehož stranách BC a CD leží postupně body M a K tak, že $|MC| = |KD|$. Průsečík úseček BK a DM označme P . Dokažte, že přímky AP a MK svírají pravý úhel.

5. úloha. (tu budu kreslit půl hodiny) Nechť ABC je ostroúhlý trojúhelník. Připišme nad jeho strany rovnostranné trojúhelníky ABD, BCE, CAF . Dokažte, že přímky CD, AE a BF se protínají v jednom bodě.